

Yttrande
2024-11-20

M, D, L, KD

Yttrande angående Genomförandeplan 2025

Yttrandet

Inför hanteringen av budget 2025 har Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet genomfört förändringar i budgetprocessen som innebär att verksamhetsplanerna ersätts med genomförandeplaner. Hanteringen av genomförandeplaner beskrevs på följande sätt i budgeten: *“Genomförandeplanerna för Göteborgs Stads budget ska tas fram av politikerna i nämnder och bolagsstyrelser och antas innan nämnder och bolagsstyrelser beslutar om budget/affärsplaner.”*.

I våras kritiserade vi de styrande partierna för att skrivningen i budgeten var otydlig och var formulerad på ett sätt som riskerade att nämnderna gör vitt skilda tolkningar av hanteringsordning och innehåll. Inför budgetprocessen har förtydliganden skickats ut avseende hur genomförandeplanerna ska hanteras i nämnderna. Genomförandeplanerna och budgeten är beroende av varandra då nämndernas förutsättningar att genomföra uppdrag är kopplat till den nämndspecifika budgeten som nämnden beslutar om. Den nya hanteringsordningen innebär dock att nämnderna först beslutar om genomförandeplaner för att sedan anta budgeten i ett senare skede. Genomförandeplanen ska antas i november vilket leder till att oppositionens fräntas möjligheten att bordlägga och opponera på förslaget i nämnder och bolag.

Förslaget går även emot den tillitsbaserade styrningen som ofta nämns i budgeten men som i praktiken visar sig vara väldigt selektiv. Hanteringsordningen med politiska framtagna genomförandeplaner, likt hanteringen med den särskilda anställningsprövningen, skickar signalen att stadens direktörer och förvaltningar inte anses kompetenta nog att leda och ta fram beslutsunderlag baserat på kommunfullmäktiges beslutade budget.

I Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets yrkande presenteras genomförandeplanen för kommunstyrelsen för år 2025. Genomförandeplanen pekar ut de mål och uppdrag som berör kommunstyrelsen i budgeten för år 2025. Utöver uppdragen i budgeten har de tre partierna även lagt till ett uppdrag om att arbeta med kvantitativa och kvalitativa metoder för jämställdhetsbudgetering inför nästa budgetprocess. Övriga uppdrag, som kommunstyrelsen måste genomföra från den beslutade budgeten för år 2025, redovisas enbart i genomförandeplanen. Under målen som presenteras beskriver styret hur målen ska uppnås. Majoriteten av texterna beskriver uppdrag och mål som kommunstyrelsen redan arbetar efter, och i vissa fall lagstiftning som Göteborgs Stad ska följa - exempelvis att kommunstyrelsen ska bedriva ett strategiskt förebyggande arbete utifrån den nya lagstiftningen om kommunernas ansvar för brottsförebyggande arbete. I genomförandeplanen lyckas inte styret konkretisera hur kommunstyrelsen ska arbeta för att nå målen utöver att rada upp styrande dokument som kommunfullmäktige redan

antagit. Genomförandeplanen är därmed, som väntat, ett politiskt styrdokument som visar på styrets oförmåga att leda och styra staden.

Då genomförandeplanerna är baserade på Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och Miljöpartiets budget för år 2025 väljer vi att avstå från att delta till beslutet med hänvisning till Moderaternas, Demokraternas, Liberalernas och Kristdemokraternas budgetförslag i kommunfullmäktige för år 2025.

Yrkande

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet

2024-11-01

Nr 35

Yrkande angående – genomförandeplan 2025

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

1. Genomförandeplan för budget för kommunstyrelsen 2025 i enlighet med bilaga 1 antas.

Yrkandet

Genomförandeplanen för budget är ett politiskt styrdokument inför stadsledningskontorets förslag till budget. Planen utgår från Göteborgs Stads budget för 2025 som är beslutad av kommunfullmäktige. Under varje mål finns en beskrivande text för hur kommunstyrelsen ska arbeta för att bidra till måluppfyllelse. De finns också specifika inriktningar som kompletterar och förtydliga de redan beslutade inriktningarna i Göteborgs Stads budget. Uppdragen i genomförandeplanen kommer från Göteborgs Stads budget och från kommunstyrelsen. Uppdragen och inriktningarna från Göteborgs Stads budget är överordnade de nämnd- och styrelsespecifika.

Bilagor (i förekommande fall)

1. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet genomförandeplan för budget för kommunstyrelsen 2025

Bilaga 1.

Genomförandeplan för budget för kommunstyrelsen

Genomförandeplanen för budget är ett politiskt styrdokument inför stadsledningskontorets förslag till budget. Planen utgår från Göteborgs Stads budget för 2025 som är beslutad av kommunfullmäktige. Under varje mål finns en beskrivande text för hur kommunstyrelsen ska arbeta för att bidra till måluppfyllelse. De finns också specifika inriktningar som kompletterar och förtydliga de redan beslutade inriktningarna i Göteborgs Stads budget. Uppdragen i genomförandeplanen kommer från Göteborgs Stads budget och från kommunstyrelsen. Uppdragen och inriktningarna från Göteborgs Stads budget är överordnade de nämnd- och styrelsespecifika.

Mål:

1. Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet.

Kommunstyrelsen ska arbeta för att nå målet genom att exempelvis genomföra demokratifrämjande insatser, jämlikhetsarbete och strategiska trygghetsfrämjande åtgärder. Upphandling av ordningsvakter enligt LOV3, utbildningar inom mänskliga rättigheter, samordning av ungdomsfullmäktige och Göteborgs Stads olika råd för samverkan är några exempel. Att lyckas med klimatomställningen är nödvändigt för att utjämna skillnader i livsvillkor mellan unga och äldre. Kommunstyrelsen har också ett stort ansvar för krisberedskap och upprustningen av den civila beredskapen.

Göteborgs Stads program för jämlika livsvillkor och jämlik hälsa, det trygghetsskapande och brottsförebyggande programmet samt bedömningen av den sociala dimensionen i ärenden är viktiga verktyg för måluppfyllelsen.

2. Segregationen i Göteborg ska brytas.

Kommunstyrelsen ska arbeta för att nå målet genom exempelvis ansvaret för att följa upp Göteborgs Stads samlade arbete för att motverka segregation, inklusive alla integrationsinsatser. Kommunstyrelsen ska väga in hela Göteborgs behov i sina beslutsunderlag och bidra till utveckling i alla delar av staden.

3. Göteborg ska klara kompetensförsörjningen.

Kommunstyrelsen ska arbeta för att nå målet genom ett löpande analysarbete och omvärldsbevakning, exempelvis analyser av framtida kompetensförsörjningsbehov och demografisk utveckling. Göteborgs Stads plan för kompetensförsörjning ska utgöra grunden för måluppfyllelse. Genom personalpolitiken ska kommunstyrelsen bidra till att hela staden kan nå målet.

Kommunstyrelsen ska i sin personalpolitik stötta relevanta nämnder i arbetet med att säkra kompetensförsörjningen inom välfärdssektorerna i Göteborgs Stad. Kommunstyrelsen ska också stötta nämnder och bolag för att öka sysselsättningsgraden för unga, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning samt göra insatser inom den egna förvaltningen. Kommunstyrelsen ska även arbeta aktivt för att tillitsbaserad styrning ska genomsyra stadens alla verksamheter.

Kommunstyrelsen ska tidigt identifiera egna personalbehov, sträva efter att erbjuda attraktiva

villkor vid rekrytering, en god arbetsmiljö och löpande kompetensutveckling som ett sätt att behålla personal och bidra till ökad trivsel på arbetet.

4. Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist.

Kommunstyrelsen ska arbeta för att nå målet genom att exempelvis bidra med kompetens i vissa större projekt så som Sverigeförhandlingen, Göteborg-Borås-banan, det Västsvenska paketet och STRING-nätverket. Arbetet med gröna obligationer ska utvecklas. Kommunstyrelsen ska stötta Ny organisation för stadsutveckling (NOS) för att tillvarata den förändrade organisationens fulla potential.

Samordning och framdrift av klimatanpassningsarbetet ska stärkas. Investeringsuppföljningen ska stärkas. Kommunstyrelsen ska stötta nämnder och bolagsstyrelser för att förbättra samordning och framdrift av investeringar.

5. Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald.

Kommunstyrelsen ska arbeta för att nå målet genom exempelvis stöd vid implementering av klimatbudget och hållbarhetsredovisning. Kommunstyrelsens styrgrupp för miljö och klimat bidrar till att påskynda det miljö- och klimatpolitiska arbetet genom dialog och erfarenhetsutbyte. Kommunstyrelsen ska aktivt bistå miljö- och klimatanvänden för ökad takt i genomförandet av miljö- och klimatprogrammet.

Bedömningen av den ekologiska dimensionen i ärenden är en betydelsefull del i att nå detta mål. Kommunstyrelsen ska eftersträva ett minimalt ekologiskt fotavtryck för sin verksamhet.

6. Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov.

Kommunstyrelsen ska arbeta för att nå målet genom exempelvis översynen av modellen för befolkningsförändringar. Kommunstyrelsen ska stötta berörda nämnder och bolagsstyrelser med nödvändig kunskap, ekonomisk expertis och långsiktigt utvecklingsarbete. Kommunstyrelsen ska även bidra med helhetssyn och samordning mellan nämnder och bolagsstyrelser. Kommunstyrelsen ska säkerställa att det finns jämställdhets- och minoritetsperspektiv i nämnder och bolagsstyrelsers verksamhetsuppföljningar. I relevanta nätverk och forum ska kommunstyrelsen bevaka välfärdens finansiering och aktuella författningsändringar som påverkar välfärdens grundläggande förutsättningar.

7. Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor

Kommunstyrelsen ansvarar för personalpolitiken på övergripande nivå och ska stötta nämnder och bolagsstyrelser i personalfrågor. Genom kommunstyrelsens personalutskott ska arbetsmiljö- och arbetsvillkorsfrågor hanteras löpande och fördjupat, exempelvis genom uppföljning av löneskillnader och arbetstidsinnovationer. Jämställdheten på stadens arbetsplatser ska följas upp under år 2025.

Kommunstyrelsen ska erbjuda sina anställda förmånliga villkor och alltid sträva efter att vara en attraktiv arbetsgivare, i tät dialog med berörda fackliga parter. Kommunstyrelsens arbete ska genomsyras av tillitsbaserad styrning, där transparens i beslutsprocesser och medinflytande för arbetstagaren är viktiga delar. Medarbetares kompetens och erfarenhet ska tillvaratas och alla anställda ges rätt förutsättningar för att kunna utföra sitt arbete.

Inriktningar:

Kommunstyrelsen ska i huvudsak arbeta efter inriktningarna i Göteborgs Stads budget. Kommunstyrelsen ska aktivt följa utvecklingen i Göteborg och driva på för att såväl budgeten som Göteborgs Stads mål implementeras i alla verksamheter. I förekommande fall ska kommunstyrelsen initiera särskild uppföljning av nämnder och bolagsstyrelser som inte bidrar aktivt till måluppfyllelse och som inte implementerar Göteborgs Stads budget fullt ut, med särskilt fokus på de mål som bedöms svåra att nå. Kommunstyrelsen har dessutom ett övergripande ansvar för framdrift och uppföljning av planer, program och liknande styrdokument.

Under kommande år ska kommunstyrelsen öka arbetet med att stötta nämnder och bolagsstyrelser i frågor som är av ekonomisk eller juridisk karaktär, och därmed säkerställa ökad förståelse och mer likvärdiga bedömningar. Kommunstyrelsen ska också stötta nämnder och bolagsstyrelser i EU-relaterade frågor, med fokus på EU-finansiering till projekt och verksamhet.

Krisberedskapsrelaterade uppgifter och förbättringar av den civila beredskapen ska fortsatt prioriteras. Det är viktigt att krisberedskapsarbetet inkluderar alla delar av Göteborg, att kriskommunikation kan nå ut brett på flera språk och att behovet av långsiktiga investeringar i den civila beredskapen vägs in i den ekonomiska planeringen.

Det strategiska brottsförebyggande arbetet är en viktig del av kommunstyrelsens arbete och ansvar, särskilt utifrån den nya lagstiftningen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Kommunstyrelsen ska bland annat fortsätta arrangera strategiska brottsförebyggande forum och samverka aktivt med Polismyndigheten.

Kommunstyrelsen ska fortsatt bidra till att minska Göteborgs Stads IT-kostnader. Digitala lösningar som avlastar personal och frigör resurser ska spridas. Utvecklingen av AI och hur Göteborgs Stad kan använda den är en viktig framtidsfråga.

Kommunstyrelsen ska i dialog med nämnden för Intraservice säkerställa att utbildningarna inom området mänskliga rättigheter (MR) genomförs parallellt med att ansvaret flyttas över till kommunstyrelsen och att nämnder och bolagsstyrelser får det stöd de behöver för att utveckla den nya styrningen inom MR-området. Kommunstyrelsen ska även säkra att befintlig kompetens inom MR tas tillvara och att organisationen anpassas för att genomföra uppdraget på ett ändamålsenligt sätt. Kommunstyrelsen ska fortsatt stärka det antirasistiska arbetet utifrån uppdraget om Levande historia, med särskilt fokus på antisemitism och islamofobi.

Kommunstyrelsen ska säkerställa att nämndens egna lokaler är fullt tillgänglighetsanpassade. Beslutsunderlag ska skrivas på ett tydligt, transparent och begripligt sätt.

Kommunstyrelsen ska bidra till att uppmärksamma att Win Win Sustainability Award firar 25 år.

Uppdrag:

Från Göteborgs Stads budget:

» Miljö- och klimatnämnden och kommunstyrelsen får i uppdrag att bistå övriga nämnder och bolagsstyrelser i det fortsatta arbetet med implementeringen av klimatbudget och hållbarhetsredovisning. Stödet till nämnder med stor klimatpåverkan ska prioriteras. I uppdraget ingår även att miljö- och klimatnämnden ska ta fram ett stöd för nämnder och

bolagsstyrelser att kunna synliggöra sina klimatåtaganden på ett enhetligt sätt där tillkommande administration minimeras.

»Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med samtliga nämnder och bolagsstyrelser utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet. Metoder ska tas fram och spridas för att förebygga sjukskrivningar.

»Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta över och genomföra utbildningarna inom mänskliga rättigheter från nämnden för intraservice.

»Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med förskolenämnden och grundskolenämnden genomföra en kartläggning och forskningsstudie tillsammans med akademien för att undersöka det genomsnittliga ordförrådet för barn i fyra- och sjuårsåldern i olika stadsdelar. Forskningsstudien ska jämföra det genomsnittliga ordförrådet mellan barn i minst ett särskilt utsatt område, ett med lågt, ett med medel och ett med högt socioekonomiskt index. Studien ska föreslå vilka insatser som kan vidtas för att förbättra barns språkutveckling. Återrapporteringen ska ske till kommunstyrelsen.

»Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna och följa upp Göteborgs Stads arbete för att motverka segregation inklusive alla integrationsinsatser.

»Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda hur Göteborgs Stads kan bli en bättre arbetsgivare för personer med neuropsykiatriska diagnoser. Återrapporteringen ska ske till kommunstyrelsen.

»Kommunstyrelsen och inköps- och upphandlingsnämnden får i uppdrag att utarbeta och införa ett kommungemensamt arbetssätt för hur inköpskostnader ska redovisas av nämnder och bolagsstyrelser.

»Kommunstyrelsen får i uppdrag att föreslå en reviderad modell för nämnder som idag får kompensation för befolkningsförändringar som bättre tar hänsyn till den omställningstid som krävs i samband med expansion och avveckling. Syftet är att skapa bättre planeringsförutsättningar för dessa nämnder. Återrapportering ska ske till förutsättningar för budget 2026.

»Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samverkan med stadsmiljönämnden erbjuda gröna obligationer inom biologisk mångfald.

»Kommunstyrelsen får i uppdrag att genomföra en översyn och föreslå tillägg till resursfördelningsmodellen i syfte att bättre omhänderta kostnader kopplat till kriminalitet i resursfördelningsmodellen för socialnämnderna. Hänsyn ska tas till stadsområdenas demografi och andra relevanta variabler. Återrapporteringen ska ske till förutsättningar för budget 2026.

»Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att säkerställa en hållbar livscykelhantering av bärbar elektronik.

»Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att analysera sina inköp utifrån Göteborgs Stads spendrapport och ta fram förslag på hur inköpsarbetet kan förbättras avseende kostnadsmedvetenhet, långsiktighet och hållbarhet. Inköps- och upphandlingsnämnden ska stötta i detta arbete.

Från nämnden:

»Kommunstyrelsen får i uppdrag att i arbetet med budget 2026 använda kvalitativa och kvantitativa metoder för jämställdhetsbudgetering.